

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Брендинг держав Європи

Спеціальність 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії

Факультет права та міжнародних відносин

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>2684/14</u>	<u>Жильцов</u> (підпис)
« » 20 <u>17</u> р.	(прізвище, ініціали)

2017 – 2018 навчальний рік

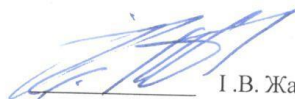
Робоча програма навчальної дисципліни «Брендинг держав Європи»
для студентів спеціальності 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації,
регіональні студії

Розробник: професор кафедри міжнародних відносин та міжнародного права
факультету права та міжнародних відносин Київського університету імені
Бориса Грінченка Цветков Олександр Глібович

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин та міжнародного права
Факультету права та міжнародних відносин

Протокол від «29» «серпня» 2017 року.

Завідувач кафедри
міжнародних відносин
та міжнародного права

І.В. Жалоба

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 8	Спеціальність 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії	нормативна	
	Освітній рівень: другий (магістерський)		
Модулів - 3		Рік підготовки	
Змістових модулів - 4		6-й	
Загальна кількість годин: 240 год.		Семестр: 11	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 год. самостійної роботи студента - 13 год.		Лекції: 28 год.	
		Практичні, семінарські: 28 год.	
		Самостійна робота – 140 год.	
		Модульний контроль: 14 год.	
		Семестровий контроль – 30 год.	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Брендинг держав Європи» (далі – Програма) є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» відповідно до затвердженого навчального плану.

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка, відповідно до вимог ОКХ, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Програма визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів, необхідне навчально-методичне забезпечення.

Навчальна дисципліна «Брендинг держав Європи» є нормативною дисципліною циклу професійної та практичної підготовки навчального плану спеціальності 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії»

за освітнім рівнем - другий **«магістерський»** на факультеті права і міжнародних відносин Київського університету імені Бориса Грінченка.

Метою курсу є підготовка слухачів до майбутньої фахової діяльності у сфері зовнішніх зносин у центральних і спеціалізованих органах управління країни шляхом системного вивчення теоретичних і практичних матеріалів з актуальних питань розвитку інтеграційних процесів, організаційного та представницького будівництва сучасної Європи, регіональної політики ЄС та багатосторонньої дипломатії в сучасному світі, зокрема і щонайбільше по відношенню до України.

Об’єктом вивчення дисципліни є та частина міжнародних відносин і регіональної політики, яка відноситься до теоретичного, практичного та історичного розуміння контексту Європи як еволюційного інтеграційного простору, типології європейських регіонів і національних політик.

Предметом вивчення дисципліни є аналітичний розгляд світових інтеграційних та іміджевих процесів (конкретно - Європи), у формі критичного осмислення європейського регіоналізму, специфіки європейських національних акторів та місця України в європейській політиці і міжрегіональному співробітництву з Європейським Союзом.

У результаті засвоєння курсу слухачі мають:

знати:

причини і наслідки утворення, основні етапи розвитку інституцій та інструментів регіональної політики ЄС; базові ідеї, підходи та акторів європейського регіоналізму, основні результати регіональної політики ЄС та її впливу на сучасні міжнародні відносини.

Бути в змозі:

аналізувати ситуацію загально регіонального рівня в європейській політиці, досягнення і проблеми в стосунках її учасників, вплив на процеси наднаціонального, національного та локального вимірів;

визначати і характеризувати стан та динаміку безпекової, економічної та політико-правової ситуації у відносинах України з Європейським об'єднанням та його членами і партнерами;

розумітися на можливостях і обмеженнях транскордонних зв'язків, перевагах і недоліках наднаціональних тенденцій регіонального управління в Європі.

Вміти:

На предметно-професійному рівні проводити обговорення дискусійних питань за зазначеною тематикою дисципліни.

Контроль знань здійснюється за модульною системою.

Підсумкова оцінка становить суму оцінок – за модулі, підготовчу роботу та відповідь на іспиті.

3. Програма навчальної дисципліни.

I. Змістовний модуль «Європейський брендинг» на світовій арені»

Тема 1. Поняття, підходи та визначення «європейського брендингу» в світі.

Усталені стандарти та характеристики поняття Європи як континенту чи частини суші та європейського регіону. Підходи до визначення регіону: територіальний, економічний, функціональний, культурно-історичний тощо. Складові регіонів та національної держави, як соціально-адміністративних і культурно-історичних структур. Проблеми бачення спільного визначення сфер і меж ЄС. Системний аналіз у формі: “Europe in the put”.

Тема 2. Європейські цінності, як категорія брендингу.

Сукупність загальнолюдських принципів і норм у діяльності суспільства й держави, адаптованих у європейському житті і кодифікованих як критерії до повного дотримання цих цінностей. Основними нормами й принципами функціонування європейської спільноти є:

- демократія, як спосіб управління державою, і це свобода, яка здійснюється в рамках закону, перед яким всі рівні.
- рівні умови для всіх незалежно від статі, віку, національності та віросповідання, повага до прав людини – передусім прав на життя, здоров’я, освіти, обрати мову спілкування.
- підтримка «системи соціального захисту», яка має захищати уразливих членів суспільства.
- уважливе ставлення до таких цінностей як терпимість, взаємоповага та взаєморозуміння, підтримки етнічних і культурних особливостей.
- забезпечення миру й стабільності як у самому ЄС, так і за його межами.

Тема 3. Брендинг Європи чи Європейського Союзу?

В історії Європи були великі державні утворення, порівнянними за розмірами з Європейським союзом. Проте міждержавне утворення суверенних країн – певний феномен сучасного часу. У розвиток додається аналіз поняття «Європа різних швидкостей», яке було запропоноване у звіті Тіндеманса (1975) і відбиває ситуацію, коли не всі держави-члени можуть або хочуть інтегруватися однаковими темпами. При цьому виникає потреба узгодити інтереси різних груп держав. Наразі пропозиції «звіту Тіндеманса» відхилили, однак у європейському механізмі обмінних курсів (1970-і рр.) різношвидкісну інтеграцію вперше дозволили в рамках Європейської валютної системи.

II. Змістовний модуль «Регіональні виміри та імідж»

Тема 4. Регіональні виміри Європи: Північноєвропейський регіон.

Формування регіонів і субрегіонів після Другої світової війни. Аналіз соціально-економічної і політичної трансформації в країнах Західної Європи. Північноєвропейський вимір.

Тема 5. Регіоналізм в країнах Східної та Центральної Європи

Місце регіону Східної та Центральної Європи в регіональній політичній системі Європи. Міжнаціональні моделі регіональної політики. Регіон та виклики глобалізації. Посилення регіональної ідентичності. Регіональні політичні рухи та партії. Типологія європейських регіонів.

Тема 6. Базові релігійні групи Європи.

Відтворення та аналіз сучасної мапи релігійно-конфесійної ситуації в Європі, з її відмінностями та межами. Головна теза – поширення плюралізму як бачення мультикультурності, разом з тим і зростаючої конфліктності та релігійною радикалізацією. Звідси вимоги і одночасно виклики новітнього часу - дотримання принципу співіснування конфесій, забезпечення рівності їх прав і реалізація на практиці вже задекларованої релігійної свободи.

Модульне контрольне завдання.

Тема 7. Концепція «просування іміджу» - що найбільше підходить до ЄС.

Сучасна міжнародна арена - боротьба насамперед конкурентоспроможних брендів країн за визнання та повагу їх в світі, яка доповнюється просуванням викликів регіонів. Подальші зміни вже визначають вектор світового розвитку для одних об'єднань, а доля інших - адаптуватися, зберігаючи або накопичуючи власний потенціал, чи повністю загубитися під час реалізації конкуруючих національних інтересів.

Тема 8. Міжнародні організації у європейському контексті.

Потужний новий чинник часу і впливовий актор на світовій шахівниці — міжнародні організації, форуми багатобічної дипломатії, багатонаціональні корпорації, трансграничні субрегіони тощо. Підвищення їхньої ролі і значення в міжнародному житті особливо проявилось в останні десятиліття XX в. Фактично на зміну моноцентристської міжнародній системі державного чинника поступово приходить поліцентристська міжнародна система безлічі акторів і нових викликів до партнерства, співпраці або протистояння.

Модульне контрольне завдання.

Тема 9. Європейська безпека – квінтесенція інтересів країн Заходу.

У ХХІ ст. актуалізується проблема розширення поняття безпеки, додаючи до її сфер «жорсткі» та «м'які» загрози, які суттєво потіснили виробку безпекових національних стратегій на основі аналізу традиційних і нетрадиційних загроз безпеці і у певному плані були теретичними.

Нові нетрадиційні і часто транснаціональні загрози безпеці піднялися на чільне місце і особливо загрозливо в розвитку пост-комуністичних країн і регіонів. Серед них такі, як нові канали і сфери поширення незаконної торгівлі наркотиками, що створюють можливо найбільші соціальні, політичні та економічні наслідки, на додаток поглиблюючи корупцію у поки слабких державах, порушуючи їх економічне і політичне функціонування. Проте ультимативну загрозу самій життєдіяльності країн і регіону у цілому створюють такі фактори, як недотримання норм міжнародного права і прямі порушення його принципів територіальної цілісності і недоторканості кордонів суверенних держав.

ІІІ. Змістовний модуль «Сфери європейського впливу»

Тема 10. Сфери і складові культурної дипломатії Європи.

Міжкультурний діалог є важливою складовою розвитку відносин між державами як у двосторонньому, так і багатосторонньому форматі. Культура, як один із засобів дипломатичного впливу, сприяє формуванню позитивного іміджу держави та поширенню об'єктивної у більшості позитивної інформації про неї, призводячи до розвитку конструктивних та довготривалих відносин й у інших сферах співробітництва між державами. Тому культурній дипломатії, цільовому використанню методів і форм якої присвячують зростаючу увагу як провідні країни, так і їх регіональні об'єднання, надається особливого значення при просуванні брендингових заходів Європи.

Загалом культурна дипломатія виконує наступні функції:

поширення інформації про країну через проведення культурних і мистецьких заходів, роботу культурних інституцій, популяризацію та пропаганду мови, мистецтва, культурної спадщини й національної кухні; формування позитивного іміджу країни у світі; налагодження двосторонніх зв'язків із країною перебування; поширення політичного впливу у країнах перебування; сприяння виходу на нові ринки.

Тема 11. Сфери наукової дипломатії і політики Європи та її актуалізація на сучасному етапі.

«Культурний федералізм» у сферах наукової дипломатії все частіше сповідують не тільки окремі великі і малі держави, але і регіональні об'єднання, створюючи умови для універсального поширення нових технологій та знань у світі і регіонах. Заходи культурної дипломатії передбачають також інституалізацію міжнародних культурних зв'язків.

Більшість впливових європейських держав сьогодні створили мережі культурних інституцій за кордоном - Британська Рада, Французький Інститут, Чеський центр, Польський Інститут, Інститут Сервантеса, Гете-Інститут тощо. Поступово долучається до них і Український інститут. Зазвичай, поширення «своєї» мови стає характерним чинником впливу тієї чи іншої країни за кордоном. Саме тому «універсальний» - на основі толерантності - базовий підхід Європи до цієї проблеми визначає і надзвичайно чутливу сферу різних інтересів у регіоні.

Тема 12. Дискусії в Європі: інтеграційний контекст.

Формування регіональної політики ЄС/ЄЕС та її нормативно-правової бази та інструментів. Створення регіональної політики ЄЕС. Регіональна політика в проекті Конституції для Європи, Лісабонський договір. Основні принципи регіональної політики та система пріоритетів. Інструменти регіональної політики - структурні фонди, Фонд гуртування. Спеціальні ініціативи. Фінансові показники регіональної політики.

Солідаристський дискурс та концепція багаторівневого врядування. Регіональне різноманіття як актив ЄС.

IV. Змістовний модуль «Актуальні питання Європи»

Тема 13. Чинник глобальних загроз і Європа.

Фактор глобалізації, попри об'єктивні чинники, створює нового рівня загрози (міжнародний тероризм, локальні та регіональні конфлікти), які можуть оперативно поширюватися на інші країни та регіони. Локальні чи регіональні конфлікти, аналогічні конфліктам на Балканах чи агресії проти України, прямо чи опосередковано зачіпають інтереси Європи і мають тенденцію до розширення та залучення більшої кількості учасників. Тенденції до регіоналізації та регіональної інтеграції певних сукупностей країн, з одного боку, об'єктивно підвищують їх безпеку, а, з другого, у цілому наближує ЄС до кризових проблем, іманентності поширення останніх на все об'єднання або внесення розкольніцьких в його структури чи рішення.

Водночас, глобальна стратегія ЄС із зовнішньої і безпекової політики містить важливий напрям – «працювати з ключовими партнерами, державами і регіональними об'єднаннями, які поділяють погляди ЄС». За цим критерієм Україна має стати важливим партнером ЄС на Сході.

Тема 14. Асоціація регіонів та їх діяльність на Європейській арені.

Важливий напрям європейської політики акторів у рамках розбудови концепції "Європа регіонів". Неінституційна участь регіонів у процесі прийняття рішень на рівні наднаціональних структур та регіональні лобі. Міжрегіональні асоціації. Рада місцевої влади і регіонів Європи. Асамблея європейських регіонів. Регіональне представництво в керівних органах ЄС. Форми участі у процесі прийняття рішень в ЄС.

Комітет регіонів. Вплив регіонів у сфері розробки позицій країн-членів з питань компетенції ЄС.

Тема 15. Європейський брендинг і суверенність розвитку України.

Впровадження програм регіональної політики: досягнення та виклики. Регіональна політика спільноти: питання координації. Пом'якшення регіональної нерівності. Стимулювання міжрегіонального співробітництва. Питання конкурентоспроможності регіонів та сталого розвитку. Проблеми розширення Європейського Союзу в 2004 і 2007 рр. і погіршення регіональної нерівності. Фінансові показники поточного етапу регіональної політики. Дебати та виступи лідерів щодо майбутнього. Положення "старих" і "нову" членів, регіонів та їх об'єднань. Перспективи розвитку поліцентричної європейської території. "Територіальна цілісність", як нове завдання ЄС.

4. Структура навчальної дисципліни

П/№	Назви змістовних модулів і тем	Лекції	Сем	М.к.	С.р.	Сем.к.
	<u>Змістовний модуль 1.</u> «Європейський брендинг» на світовій арені»					
1.	Поняття, підходи та визначення «європейського брендингу» в світі	2	2			
2.	Європейські цінності, як категорія брендингу		2			
3.	Брендинг Європи чи Європейського Союзу?	2	2			
	Разом за змістовним модулем 1	4	6	2	30	
	<u>Змістовний модуль II.</u> «Регіональні виміри та імідж»					
4.	Регіональні виміри Європи: Північноєвропейський регіон	2	2			
5.	Регіоналізм у країнах Східної і Центральної Європи	2				
6.	Базові релігійні групи Європи	2	2			
	Модульне контрольне завдання.			2		
7.	Міжнародні організації у європейському контексті	2	2			
8.	Концепція просування іміджу, як пріоритет	2	2			
	Модульне контрольне завдання.			2		
9.	Європейська безпека – квінтесенція інтересів країн Заходу	2	2	2		
	Разом за змістовним модулем II.	12	10	6	40	
	<u>Змістовний модуль III.</u> «Сфери європейського впливу»					
10.	Сфери і складові культурної дипломатії Європи	2	2			
	Модульне контрольне завдання			2		

11.	Сфери наукової дипломатії і політики Європи та її актуалізація на сучасному етапі	2				

12.	Дискусії в Європі: інтеграційний контекст	2	2	2		
	Разом за змістовним модулем III.	6	4	4	30	
	<u>Змістовний модуль IV.</u> «Актуальні питання Європи»					
13.	Чинник глобальних загроз і Європа	2				
14.	Асоціація регіонів та їх діяльність на Європейській арені	2	2			
15.	Європейський брендинг і суверенність розвитку України		2	2		
	Разом за змістовним модулем IV.	4	4	2	40	30
	Всього:	28	28	14	140	30

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми семінарського заняття	Кількість годин
	I. Змістовний модуль «Європейський брендинг» на світовій арені»	
1.	Поняття, підходи та визначення «європейського брендингу» в світі	2
2.	Європейська проблематика у міжнародних організаціях: розгляд та процедурні правила	2
3.	Європейські цінності, як категорія брендингу	2
	II. Змістовний модуль «Регіональні виміри та імідж»	
4.	Брендинг Європи чи Європейського Союзу?	2
5.	Регіональні виміри Європи: Північноєвропейський регіон	2
6.	Базові релігійні групи Європи	2
7.	Концепція «просування іміджу» - щонайбільше підходить до ЄС	2
8.	Міжнародні організації у європейському контексті	2
9.	Європейська безпека – квінтесенція інтересів країн Заходу	2
	III. Змістовний модуль «Сфери європейського впливу»	
10.	Регіоналізм в країнах Східної та Центральної Європи	2
11.	Чинник глобальних загроз і Європа	2
12.	Дискусії в Європі: інтеграційний контекст	2
	IV. Змістовний модуль «Актуальні питання Європи»	
13.	Європейський брендинг і суверенність розвитку України	2
14.	Асоціація регіонів та їх діяльність на Європейській арені	2
Всього		28

6. Самостійна робота

№ п/п	Теми	Кількість годин	Бали
	I. Змістовний модуль «Європейський брендинг» на світовій арені»	30	5
1.	Основні підходи та визначення поняття «європейського брендингу»	10	3
2.	Специфіка міжнародних організацій Європи: склад та процедурні правила	10	1
3.	Європейські цінності, як категорія брендингу	10	1
	II. Змістовний модуль «Регіональні виміри та імідж»	40	5
4.	Брендинг Європейського Союзу	10	1
5.	Регіональні виміри Європи: Північноєвропейський регіон	5	0,5
6.	Базові релігії Європи	5	1
7.	Концепція «іміджу» Європи	5	0,5
8.	Міжнародні організації у європейському контексті	5	1
9.	Європейська безпека – квінтесенція інтересів країн Заходу	10	1
	III. Змістовний модуль «Сфери європейського впливу»	30	5
10.	Регіоналізм в країнах Східної та Центральної Європи	10	1
11.	Чинник глобальних загроз і Європа	10	2
12.	Дискусії в Європі: інтеграційний контекст	10	2
	IV. Змістовний модуль «Актуальні питання Європи»	40	5
13.	Європейський брендинг і суверенність розвитку України	10	2
14.	Асоціація регіонів та їх діяльність на Європейській арені	10	1
15.	Питання конкурентоспроможності регіонів та сталого розвитку. Проблеми розширення Європейського Союзу	10	1
16.	Континент та виклики глобалізації	10	1
Разом		140	20

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Вивчення дисципліни здійснюється за машинним варіантом з організацією занять у спеціалізованих комп'ютерних залах, де кожен студент отримує можливість навчатись безпосередньо на індивідуальному робочому місці, обладнаному персональним комп'ютером.

8. Навчально-методична карта дисципліни.

Разом: 240 год. З них: лекції - 28 год., семінари - 28 год., с.р.- 140 год., МК – 14 год., семестровий контроль – 30 год.

Зміст/модулі (назви, бали)	Модуль 1 (66 балів)			Модуль 2 (157 балів)						Модуль 3 (91 бал)			Модуль 4 (59 балів)	
Лекції (теми, бали)	1/1 бал	2/1 бал	3/1 бал	4/	5/	6/	7/	8/	9/	10/	11/	12/	13/	14
Семінарські заняття (теми, бали)	Тема 1. 11 балів	Тема 2. 11 балів	Тема 3. 11 балів	Тема 4. 11 балів	Тема 5. 11 балів	Тема 6. 11 балів	Тема 7. 11 балів	Тема 8. 11 балів	Тема 9. 11 балів	Тема 10. 11 балів	Тема 11. 11 балів	Тема 12. 11 балів	Тема 13. 11 балів	Тема 14. 11 балів
Самостійна робота	5 балів			10 балів						5 балів			10 балів	
Поточний контроль (вид, бали)	МК 1 (25 балів)			МК 2,3,4 (75 балів)						МК 5,6 (50 балів)			МК 7 (25 балів)	

Підсумковий контроль (вид, бали)				Іспит (40)
----------------------------------	--	--	--	------------

9. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни, де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

**10. Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю**

№ зп	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модулі I-II		Модулі III-IV		Всього
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вид	
1	Відвідування лекцій	1	9	9	5	5	14
2	Відвідування практичних (семінарських, лаб.) занять	1	9	9	5	5	14
4	Робота на практич. (семінарськ.) занятті (в т.ч. доповідь, виступ, повідомл., дискусія)	10	9	99	5	55	154
5	Написання реферату	15	-	-	-	-	-
6.	Опрацювання фахових видань (в т.ч. першоджерел)	10	-		1	10	10
7	Виконання модульної контрольної роботи	25	4	100	3	75	175
8	Виконання завдань для с/р	5	3	15	2	10	25
9	Творча робота (в т.ч. есе)	20	-	-	-	-	-
	Макс. кількість балів за видами діяльності студента (МВ)						392
Всього: 392		Коефіцієнт: $392:60 = 6,53$					

11. Розподіл балів, які отримують студенти.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Зм/мод 3	Змістовий модуль 4		30	100
T1	T2	T3	T4	T5-6	T7	T8-9	T10-11	T12-13	T14		
5	5	5	5	5	10		5	10	5	70	

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

12. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – (відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними помилками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) З незначною кількістю помилок
D	66-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-65	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Завдання для самостійної роботи.
3. Плани і матеріали для підготовки до семінарських занять.
4. Тестові завдання для модульних контрольних робіт.

14. ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ

1. Основні підходи до визначення «регіон».
2. Регіони та формування і розвиток національних держав у Європі.
3. Моделі регіонального врядування у сучасній Європі: федеративні системи (Німеччина, Бельгія).
4. Моделі регіонального врядування у сучасній Європі: "сильні" регіони (Іспанія, Італія).
5. Моделі регіонального врядування у сучасній Європі: "слабкого" регіоналізму (Франція, Велика Британія) регіоналізму в Центральній Європі.
6. Регіональні політичні рухи та партії у сучасній Європі.
7. Концепція "Європа регіонів".
8. Теорія "багаторівневих управління" у поясненні процесу прийняття рішень у сфері регіональної політики.
9. Основні етапи формування регіональної політики ЄЕС-ЄС. \
10. Основні принципи регіональної політики ЄС.
11. Інструменти та механізм регіональної політики ЄС.
12. Досягнення спільної регіональної політики.
13. Провали спільної регіональної політики.
14. Комітет регіонів ЄС.
15. Розширення Європейського Союзу в 2004 і 2007: наслідки для регіональної політики спільноти.
16. Реформа регіональної політики ЄС, 2006.
17. Лісабонський договір і регіональна політика.
18. Обговорення в країнах Європейського Союзу щодо майбутнього видатків на політику.
19. Регіональна політика в умовах фінансово - економічної кризи 2008-2011 рр.
20. Реформа (2013) та перспективи регіональної політики ЄС, 2017 -.

15. Рекомендована література.

1. Баймуратов М. О. Модифікації державного суверенітету в умовах європейської інтеграції в контексті взаємовідносин Європейського Союзу з державами-членами : монографія / М. О. Баймуратов, Ю. С. Хоббі. – Суми : Університет. кн., 2013. – 300 с.

1. Волошин Ю. О. Конституційно-правове забезпечення європейської міждержавної інтеграції: теоретико-методологічні аспекти : монографія / Ю. О. Волошин. – К. : Логос, 2010. – 428 с.
2. Державний суверенітет в умовах європейської інтеграції : монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, І. В. Яковюк. – К. : Ред. журн. "Право України" ; Х. : Право, 2013. – Вип. 15. – 336 с. – (Академічні правові дослідження).
3. Європейський Союз і Україна: особливості взаємовідносин на сучасному етапі / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. – Х. : Оберіг, 2012. – Вип 1. – 76 с. – (Серія "Наукові доповіді").
4. Європейський Союз: економіка, політика, право : енцикл. слов. / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : ВПЦ "Київ. ун-т", 2011. – 368 с.
5. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / НАПрН України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – К. : Ред. журн. "Право України" ; Х. : Право, 2013. – Вип. 14. – 208 с. – (Академічні правові дослідження).
6. Консолідовані версії договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/С 83/01) : хрестоматія / упоряд. Б. В. Бабіна. – О. : Фенікс, 2012. – 294 с.
7. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. / М. В. Кордон. – 2-ге вид. – К. : Центр учб. л-ри, 2010. – 172 с.
8. Україна – Європейський Союз : збір. міжнар. договорів та ін. док. (1991–2009) / за ред. С. О. Камишева. – К. : Юстініан, 2010. – 608 с.
9. http://europa.eu/index_en.htm - сайт ЄС
10. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_en.htm - Представництво ЄС в Україні
11. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_029 - Договір про ЄС
12. http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011 - Угода про Асоціацію України та ЄС
14. Bachtler J., Mendez C., Wishlade F. EU Cohesion Policy and European Integration: the Dynamics of EU Budget and Regional Policy Reform. Aldershot, 2013.
15. Levrat N. L'Europe et ses collectivites territoriales. Reflexions sur l'organisation et l'exercice du pouvoir territorial dans un monde globalise. Bruxelles, 2005.
16. Working for the Regions. European Union Regional Policy, 20072013. URL:http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2008/.

